

Sarajevo, 18.11.2019. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
11.11.2019.- 15.11.2019.

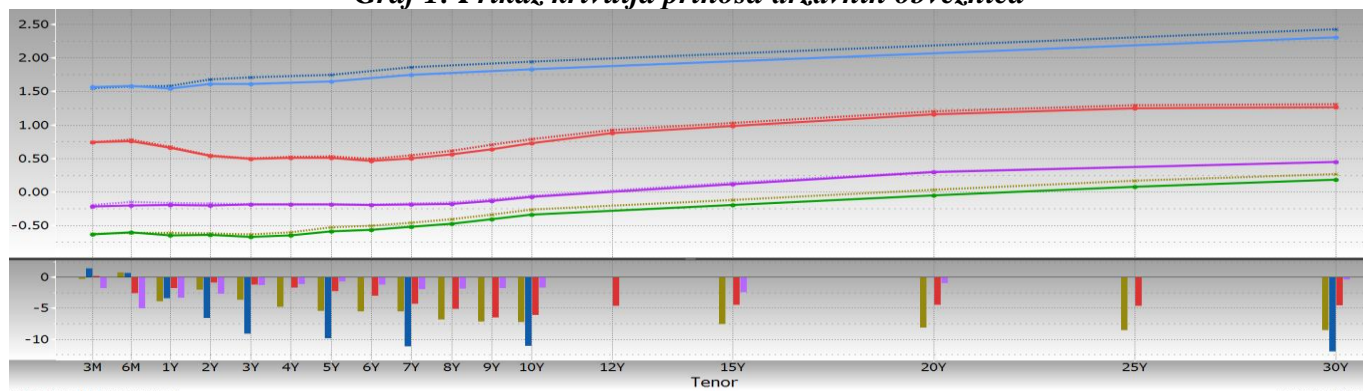
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	8.11.19	-	15.11.19	8.11.19	-	15.11.19	8.11.19	-	15.11.19	8.11.19	-	15.11.19
2 godine	-0,62	-	-0,63	1,67	-	1,61	0,55	-	0,55	-0,17	-	-0,19
5 godina	-0,53	-	-0,58	1,75	-	1,65	0,53	-	0,51	-0,18	-	-0,19
10 godina	-0,26	-	-0,33	1,94	-	1,83	0,79	-	0,73	-0,05	-	-0,07

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	8.11.19	-	15.11.19
3 mjeseca	-0,589	-	-0,580
6 mjeseci	-0,611	-	-0,604
1 godina	-0,595	-	-0,634

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 15.11.2019. godine (pune linije) i 08.11.2019. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

Agencija za dodjelu kreditnog rejtinga Moody's prošle sedmice je smanjila izgled globalne ekonomije za 2020. godinu na „negativne“ iz „stabilnih“. Kao ključni faktori koji su uticali na smanjenje izgleda navedeni su trgovinski rat između SAD i Kine, tenzije između Japana i Južne Koreje, Indije i Pakistana, SAD i EU te Brexit. Moody's očekuje da će ekonomski rast u grupi vodećih ekonomija G20 naredne godine zadržati nivo od oko 2,6%, nakon rasta od 3% koji je bio zabilježen u prethodnoj godini.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih zemalja eurozone su tokom protekle sedmice zabilježili smanjenje u odnosu na prethodnu. Smanjenje je bilo izraženo kod obveznica dužeg roka dospeljeća. Istovremeno, prinosi na italijanske obveznice su zabilježili rast u protekloj sedmici, pri čemu je veći rast bio izražen kod obveznica kraćeg roka dospeljeća.

Viceguverner ECB De Guindos je izjavio da se Evropa suočava s „veoma slabim“ rizikom recesije, ali je pozvao sve vlade eurozone, ne samo one koje bilježe fiskalni suficit, da pomognu oživljavanje ekonomije unutar EU bloka.

Prema rezultatima Reutersove ankete, ublažavanje monetarne politike ECB neće „oživjeti“ krhku ekonomiju eurozone, te će nova predsjednica ECB Lagarde vjerovatno slijediti sličnu politiku koju je

provodio njen prethodnik. Vjerovatnoća recesije eurozone u narednih 12 mjeseci je smanjena na 25% sa 30%, koliko je taj procenat iznosio u prethodnoj anketi.

Istraživanje koje je proveo Bloomberg u periodu od 1. do 6. novembra je pokazalo da se očekuje da će ekonomija eurozone bilježiti rast od 1,1% u 2019. godini, dok se za 2020. godinu očekuje rast od 1,3%. Vjerovatnoća recesije u narednih 12 mjeseci iznosi 23%. Rezultati istraživanja pokazuju da bi ekonomija Francuske mogla bilježiti rast od 1,3% u 2019. godini, a u 2020. godini očekuje se rast od 1,4%. Inflacija bi mogla iznositi 1,3% u 2019. godini, a u 2020. godini očekuje se da bi inflacija mogla iznositi 1,2%. Isto istraživanje pokazuje da se za Njemačku očekuje ekonomski rast u ovoj godini od 0,5%, a u 2020. godini se predviđa rast od 0,7%.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	ZEW očekivanja ekonomskog rasta u eurozoni	NOV	-	-1,0	-23,5
2.	ZEW indeks očekivanja ekonomskog rasta u Njemačkoj	NOV	-13,0	-2,1	-22,8
3.	Industrijska proizvodnja (G/G)	SEP	-2,3%	-1,7%	-2,8%
4.	Zaposlenost (Q/Q) P	III KVARTAL	-	0,1%	0,2%
5.	GDP (Q/Q) P	III KVARTAL	0,2%	0,2%	0,2%
6.	Trgovinski bilans (u mlrd EUR)	SEP	18,7	18,3	19,7
7.	Inflacija (G/G) F	OKT	0,7%	0,7%	0,7%
8.	Industrijska proizvodnja, Italija (G/G)	SEP	-2,1%	-2,1%	-1,7%
9.	Inflacija, Njemačka (G/G) F	OKT	1,1%	1,1%	1,1%
10.	Stopa nezaposlenosti, Francuska	III KVARTAL	8,4%	8,6%	8,5%

SAD

Rast neizvjesnosti oko trgovinskog sporazuma, nakon izjave predsjednika Trumpa da su SAD spremne povećati tarife ukoliko se uskoro ne postigne konačan sporazum s Kinom, uticao je na finansijsko tržište SAD. Prinosi na američke obveznice su zabilježili smanjenje za 6 do 11 baznih poena na sedmičnom nivou. U petak je zabilježen blagi rast prinosa nakon izjave ekonomskog savjetnika Bijele kuće Kudlowa da se SAD i Kina približavaju sporazumu.

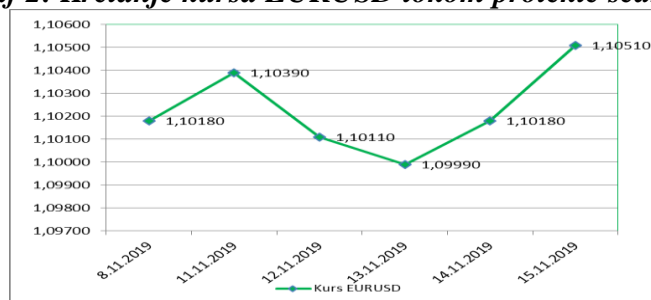
Predsjednik Fed iz Bostona Rosengren je izjavio da Fed vjerovatno neće smanjiti referentnu kamatnu stopu ispod nule kako bi podstakao ekonomski rast. Međutim, preovladavanje negativnih kamatnih stopa u Evropi ostavlja Fedu manje prostora za djelovanje te je Rosengren istakao da se protivio svim smanjenjima referentne kamatne stope ove godine.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Indeks proizvođačkih cijena (G/G)	OKT	0,9%	1,1%	1,4%
2.	Indeks potrošačkih cijena (G/G)	OKT	1,7%	1,8%	1,7%
3.	Zahtjevi za hipotekarne kredite	8. NOV	-	9,6%	-0,1%
4.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	9. NOV	215.000	225.000	211.000
5.	Bloomberg indeks potrošačkog povjerenja	10. NOV	-	58,0	59,1
6.	Indeks industrijske proizvodnje (M/M)	OKT	-0,4%	-0,8%	-0,3%
7.	Iskorištenost kapaciteta	OKT	77,0%	76,7%	77,5%
8.	Obim maloprodaje (M/M)	OKT	0,2%	0,3%	-0,3%
9.	Indeks ulaznih cijena (G/G)	OKT	-2,2%	-3,0%	-2,1%
10.	Indeks izlaznih cijena (G/G)	OKT	-	-2,2%	-1,6%
11.	Zarade po radnoj sedmici (G/G)	OKT	-	0,9%	1,0%

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio rast s nivoa od 1,1018 na nivo od 1,1051.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Poslodavci u Velikoj Britaniji su u periodu od jula do septembra smanjili broj radnih mjesta najviše u posljednje četiri godine, što je protumačeno kao usporavanje na tržištu rada kako se približavaju opšti izbori u decembru. Ovakvi podaci su protumačeni kao signali koji ukazuju na slabljenje tržišta rada. Mnogi poslodavci su zabrinuti da će se neizvjesnosti nastaviti u narednoj godini, čak i ukoliko premijer Johnson pobijedi na izborima, jer se suočava s izazovima budućih trgovinskih sporazuma s EU prije određenog roka za Brexit u 2020. godini. Zabrinutost oko Brexita je pojačala dugoročne neizvjesnosti oko ionako slabog rasta produktivnosti u Velikoj Britaniji.

Potrošači u Velikoj Britaniji, čija je potrošnja pomogla ekonomiju tokom krize Brexita, su tokom oktobra smanjili potrošnju, na što ukazuju zvanični podaci koji su objavljeni, a koji pokazuju da ekonomija gubi na zamahu. Neočekivani pad prodaje je tokom oktobra uticao da ukupna maloprodaja zabilježi rast od 2,7%, što je najslabiji rast od aprila 2018. godine. Snažno tržište rada, kao i solidna lična potrošnja su pomogli i održali ekonomiju Velike Britanije od referenduma 2016. godine, dok su kompanije smanjile investicije, a prerađivački sektor je pretrpio najveće teškoće zbog trgovinskog konflikta između Kine i SAD.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP (Q/Q) P	III KVARTAL	0,4%	0,3%	-0,2%
2.	Lična potrošnja (Q/Q) P	III KVARTAL	0,4%	0,4%	0,4%
3.	Potrošnja vlade (Q/Q) P	III KVARTAL	0,5%	0,3%	1,1%
4.	Izvoz (Q/Q) P	III KVARTAL	2,9%	5,2%	-6,6%
5.	Uvoz (Q/Q) P	III KVARTAL	2,0%	0,8%	-13,0%
6.	Ukupne poslovne investicije (Q/Q) P	III KVARTAL	0,5%	0,0%	-0,4%
7.	Industrijska proizvodnja (G/G)	SEP	-1,2%	-1,4%	-1,8%
8.	Prerađivački sektor (G/G)	SEP	-1,6%	-1,8%	-1,6%
9.	Trgovinski bilans (u mrd GBP)	SEP	-10,100	-12,541	-10,825
10.	ILO stopa nezaposlenosti (tromjesečno)	SEP	3,9%	3,8%	3,9%
11.	Inflacija (G/G)	OKT	1,6%	1,5%	1,7%
12.	Maloprodaja (G/G)	OKT	3,7%	3,1%	3,1%

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio pad s nivoa od 0,86238 na nivo od 0,85667, dok je kurs GBPUSD povećan s nivoa od 1,2774 na nivo od 1,2897.

JAPAN

Prinosi na japanske obveznice su tokom protekle sedmice zabilježili blagi pad. **Preliminarni podaci za treći kvartal su pokazali da je privreda Japana u ovom periodu zabilježila blagu ekspanziju od 0,1% na kvartalnom nivou, što je lošiji podatak od prethodno zabilježene ekspanzije od 0,4%.**

Prema rezultatima Reutersove ankete, ekonomisti su podijeljeni ezano za pitanje narednog koraka monetarne politike BoJ. Smanjenje tenzija oko trgovinskog rata između SAD i Kine, te preokret nedavne aprecijacije JPY, su podstakli pojedine ekonomiste da promijene svoja očekivanja. Rezultati istraživanja su pokazali da 56% anketiranih ekonomista očekuje da će BoJ na narednoj sjednici, koja se održava u decembru, dodatno ublažiti monetarnu politiku, što je znatno manje od 85%, koliko je taj procenat iznosio u anketi prošlog mjeseca.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

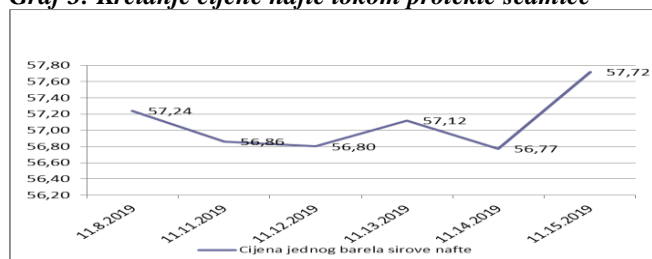
Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP (Q/Q) P III kvartal	0,2%	0,1%	0,4%
2.	GDP (G/G) P III kvartal	0,9%	0,2%	1,8%
3.	Tekući račun (u mlrd JPY) SEP	1.710,0	1.612,9	2.157,7
4.	Trgovinski bilans (u mlrd JPY) SEP	51,3	1,1	50,9
5.	Monetarni agregat M2 (G/G) OKT	2,4%	2,5%	2,4%
6.	Monetarni agregat M3 (G/G) OKT	2,0%	2,1%	2,0%
7.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) P OKT	-	-37,4%	-35,5%
8.	Indeks proizvođačkih cijena (G/G) OKT	-0,3%	-0,4%	-1,1%
9.	Indeks uslužnog sektora (M/M) SEP	1,1%	1,8%	0,3%
10.	Industrijska proizvodnja (G/G) F SEP	-	1,3%	1,1%
11.	Iskorištenost kapaciteta (M/M) SEP	-	1,0%	-2,9%

JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio pad s nivoa od 120,38 na nivo od 120,21. JPY je aprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio pad s nivoa od 109,26 na nivo od 108,80.

NAFTA I ZLATO

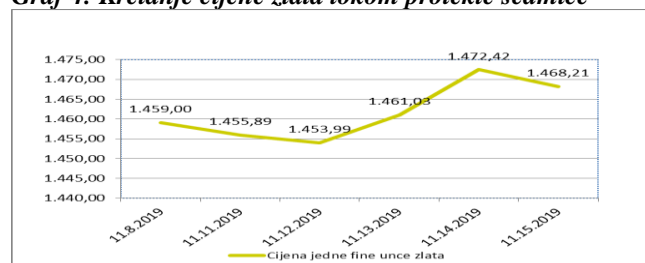
Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 57,24 USD (51,95 EUR). Početkom sedmice cijena nafte je bilježila rast nakon što su zemlje članice OPEC+ predvođene Rusijom pokrenule aktivnosti na održavanju trenutnog smanjenja obima proizvodnje tokom naredne godine. OPEC je u julu ove godine postigao sporazum o smanjenju proizvodnje za 1,2 miliona barela dnevno u pokušaju da održi rast cijena. OPEC bi trebalo da narednog mjeseca održi sastanak na kojem bi se raspravljalo o sporazumu o proizvodnji koji traje do marta 2020. godine. Lideri OPEC-a su sredinom sedmice saopštili da ovo tijelo namjerava da poboljša prognoze tražnje za naftom pod uticajem ekonomskog optimizma. Takođe, istaknuto je da bi OPEC možda mogao smanjiti prognoze obima proizvodnje nafte u SAD pod uticajem signala da kompanije koje proizvode naftu iz škriljaca reduciraju proizvodnju. OPEC je signalizirao da će tržište nafte početkom 2020. godine ostati u fazi prekomjerne ponude, dok su se pojavile i špekulacije da OPEC+ neće uložiti dodatne napore u pravcu smanjenja viška ponude na sastanku koji će se održati narednog mjeseca. Krajem sedmice cijena ovog energenta je povećana, nakon što je kasno u četvrtak zvaničnik Bijele kuće Larry Kudlow izjavio da pregovori Kine i SAD ulaze u završnu fazu. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte iznosila je 57,72 USD (52,23 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.459,00 USD (1.324,20 EUR). Početkom sedmice cijena zlata se nije značajnije mijenjala, kako je tržište bilo pod uticajima neizvjesnosti oko trgovinskih pregovora između Kine i SAD, te je tržište zabrinuto zbog carina i njihovog uticaja na globalnu ekonomiju. Predsjednik SAD Trump je izjavio da je postizanje sporazuma blizu, ali je istakao da će Kina biti izložena još većim carinama ukoliko ne potpiše sporazum, što je unijelo nemir na tržištu. Narednog dana, kada su objavljeni slabiji podaci za ekonomiju Kine, pojačana je tražnja za sigurnijom aktivom. Isti efekat je imala i dalje prisutna neizvjesnost oko postizanja trgovinskog sporazuma između Kine i SAD u skorijem periodu. Cijena zlata je tokom trgovanja u petak blago smanjena. Hedž fondovi smanjuju investicije u zlato najbržim tempom u posljednje skoro tri godine pod uticajem signala napretka u trgovinskim pregovorima između Kine i SAD, koji su umanjili tražnju za sigurnim investicijama. ETF su smanjili investicije u zlato za 24,2 tone u prošloj sedmici. Uprkos optimizmu oko trgovinskih pregovora, cijena ovog plemenitog metala je na sedmičnom nivou zabilježila rast od 0,4%. Takođe, neki analitičari i dalje smatraju da postoje snažne osnove, tehničke i fundamentalne za dalji rast cijene zlata. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.468,21 USD (1.325,65 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.